

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Aquell any de la guerra central vaig fer-me ric. Especulant amb coses tan innòcues com el suro i el cartó, fent números i posant-hi els cinc sentits, vaig trobar-me amo de mig milió de la moneda més alta.

Això no tindria interès, ni caldria parlar-ne, si no fos per la relació que té amb la meva casa blanca de la costa. La casa sí que era notable, i ho era, sobretot, per les coses que van passar-m'hi.

Era una casa plantada ran del mar, amb moltes finestres amples i molts vidres: jo mateix vaig acompanyar la mà de l'arquitecte en traçar els plànols i li vaig dir que no hi planyés la rajola de València, ni els jocs d'aigua, ni cap cosa que pogués atreure la llum del sol. Vaig dir-li que la volia ben blanca i ben neta, perquè l'instint em deia que calia viure en una casa on no pogués ocórrer res d'extraordinari.

No em vull precipitar: explicaré les coses ordenadament, i que cadascú s'ho prengui de la manera que vulgui. Em sembla oportú, ara, parlar del meu jardí de la costa: van idear-lo, amb l'ajut meu, tres jardiniers d'anomenada i un artista que diu que era dels millors d'aquells temps. El jardí s'estenia darrera la casa i no era pas gaire gran; però estava carregat de poesia. **Hi** vaig fer plantar totes les plantes que plaguessin alhora al clima i a mi, i herbes bones de països exòtics, que acreditaven la puixança de la meva riquesa. Vaig fer-lo voltar d'una tanca de molta fantasia, destinada a guardar-me de les mirades dels vianants més que no pas de llur rapisseria,¹ i això és el que em va fer mal. Perquè algú, en un determinat moment, hi va poder entrar i deixar-hi quelcom que em va prendre la placidesa. Ja ho contaré quan vindrà més a tomb.

Els tres jardiniers s'encarregaren del jardí, i sis criats tenien cura de la casa i cobraven sous alts per no deixar-me tocar de peus a terra. El caràcter se'm va ablanir, i mireu si va bé d'ésser ric, que de mica en mica anava adquirint bons sentiments, sense arribar a l'extrem que la consciència em fes nosa.

Els veïns cultivaven la meva amistat, i em feien visites i m'enviaven presents, als quals jo responia, ja que les rendes em permetien d'ésser tan pròdig com em semblés. La qui tenia més ganes de guanyar-se la meva amistat era una senyora que, pobra dona, estava tocada de la mania de llegir i d'escriure: em penso que no podré parlar amb simpatia d'ella, ni **en** tinc ganes, perquè fou qui em va descobrir les coses que fa la lluna. ¿Puc dir que això la fes responsable del que s'esdevingué després? No. Tant se valdria acusar el metge de la mort del pacient, perquè ha previst la fi lògica d'una malaltia. Però li tinc rancúnia, perquè, en recordar la conversa del vespre en què em va explicar la rara força dels astres, les meves orelles guarden encara el ressò d'una certa reticència.

1. Del verb *rapissar*: rampinyar.

Pere CALDERS. «El principi de la saviesa».

A: *Cròniques de la veritat oculta*. Barcelona: Edicions 62: La Caixa, 1979, p. 39 i 40

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El narrador era ric des de la infantesa.	☐	☐
b) El jardí envoltava la casa des del darrere.	☐	☐
c) La casa del narrador era molt lluminosa.	☐	☐
d) Tres criats tenien cura de la casa.	☐	☐
e) El narrador era una persona generosa.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Fent càbales, comerciant:*
 - b) *Fama, bona reputació:*
 - c) *Transeünts:*
 - d) *Suavitzar, estovar:*
 - e) *Regals:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «El jardí s'estenia darrera la casa i no era pas gaire gran; però estava carregat de poesia. **Hi** vaig fer plantar totes les plantes que plaguessin alhora al clima i a mi»:
 - b) «La qui tenia més ganes de guanyar-se la meva amistat era una senyora que, pobra dona, estava tocada de la mania de llegir i d'escriure: em penso que no podré parlar amb simpatia d'ella, ni **en** tinc ganes, perquè fou qui em va descobrir les coses que fa la lluna»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, quina relació tenia el narrador amb els seus veïns. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu SOLAMENT DUES de les quatre qüestions següents, relatives a les lectures d'aquest curs o a coneixements literaris en general.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què els coloms acaben abandonant el colomar a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Al començament, quan en Vergés la va a veure, la Cecília està sola.	☐	☐
b) El pare de la Cecília l'amenaça de no pagar-li l'any que li falta per a acabar els estudis.	☐	☐
c) La Juliana s'assembla molt a la seva filla.	☐	☐
d) La gent del poble considera que la sequera és un càstig diví.	☐	☐
e) A mossèn Gregori li sembla bé que la Cecília hagi estudiat a ciutat.	☐	☐

1.5.3. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu en què es diferencien l'estil directe i l'estil indirecte en els textos narratius. [1 punt]

1.5.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El tòpic literari <i>locus amoenus</i> vol dir 'lloc amè, agradable'.	☐	☐
b) Un vers de set síl·labes s'anomena <i>hexasíl·lab</i> .	☐	☐
c) La cesura divideix un vers en hemistiquis.	☐	☐
d) La hipèrbole és un tòpic literari.	☐	☐
e) Els mites són relats tradicionals protagonitzats per éssers sobrenaturals o extraordinaris.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent canviant els temps verbals d'imperfet per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Els veïns cultivaven la meua amistat, i em feien visites i m'enviaven presents, als quals jo corresponia, ja que les rendes em permetien d'ésser tan pròdig com em semblés. La qui tenia més ganes de guanyar-se la meua amistat era una senyora que, pobra dona, estava tocada de la mania de llegir i d'escriure: em penso que no podré parlar amb simpatia d'ella, ni en tinc ganes, perquè fou qui em va descobrir les coses que feia la lluna.»

- 2.2. En el text que heu llegit, el narrador es refereix a la conversa sobre la rara força dels astres que havia mantingut amb una veïna. Aquesta conversa sembla que va desencadenar una sèrie de successos que no foren del seu grat. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quins van ser els esdeveniments extraordinaris que imagineu que van passar.
- [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El britànic Geoffrey Hinton, nascut el 1947, és considerat «el padrí de la intel·ligència artificial» i encara avui n'és un referent. El 1972, com a investigador a la Universitat d'Edimburg, va desenvolupar la idea de xarxa neuronal, un sistema matemàtic que aprèn mitjançant l'anàlisi de dades i que és la llavor a partir de la qual es desenvolupen els sistemes actuals d'intel·ligència artificial (IA) generativa.

El 2012, juntament amb els seus estudiants de la Universitat de Toronto, Hinton va construir una xarxa neuronal que podia analitzar milers de fotografies i aprendre a identificar objectes que hi apareixien. Amb les seves investigacions van guanyar el premi Turing, el més prestigiós del camp de la informàtica, el 2018. Google va comprar l'empresa que va crear amb els seus estudiants per quaranta-quatre milions de dòlars; aquests diners els van invertir en la creació de tecnologies com el popular ChatGPT.

Hinton, informàtic i psicòleg cognitiu, afirma ara que «es penedeix» de la feina de la seva vida i ha deixat el seu lloc de treball a Google, on ha treballat durant més d'una dècada, «per poder parlar lliurement sobre els riscos de la IA». Segons ha explicat a *The New York Times* en una entrevista, està «preocupat» pels «danys greus» que pot causar la tecnologia que ell mateix ha contribuït a desenvolupar.

Segons Hinton i altres líders del sector tecnològic, les noves intel·ligències artificials han estat «el punt d'inflexió més important en dècades» i «poden ser tan importants com la introducció del navegador web a principis dels anys noranta». I, per això, ara tenen por del que pot suposar deixar en llibertat al món quelcom tan perillós. Hinton alerta que la IA generativa «pot ser una eina de desinformació», que «aviat podria ser un risc per als llocs de treball» i que en algun moment podria esdevenir «un risc per a la humanitat». A aquest expert li preocupa l'ús que poden donar a la tecnologia els «actors dolents».

L'informàtic adverteix que els sistemes que desenvolupen OpenAI o Google «poden eclipsar la intel·ligència humana en alguns aspectes». També mostra preocupació per la manera com s'ha «inundat» Internet de vídeos, fotos i textos falsos fets amb IA. «Qualsevol persona ja no podrà saber què és veritat», afirma Hinton. L'informàtic tem que la tecnologia suposi una amenaça per a la humanitat si es permet que generi i executi el seu propi codi informàtic, ja que podria ser realment autònoma i executar comportaments inesperats o perillosos.

El març passat, més de mil experts investigadors i tecnòlegs van signar una carta oberta per demanar una moratòria de sis mesos en el desenvolupament de nous sistemes d'IA generativa encara més potents que ChatGPT. Els signants alertaven que la IA suposa «riscos profunds per a la societat i la humanitat». Hinton no va signar aquestes cartes mentre treballava a Google, però recentment ha notificat a l'empresa la seva baixa. El cap científic de Google, Jeff Dean, va dir en un comunicat que estan «compromesos amb un enfocament responsable de la IA» i que aprenen «contínuament a entendre els riscos emergents i alhora a innovar amb valentia». Hinton, però, creu que l'única manera de frenar l'avenç de la IA és amb una regulació global, i pensa que n'hauríem d'aturar el desenvolupament fins que no puguem entendre si es pot controlar.

Adaptació feta a partir del text de Jordi MARTÍN. «Un dels pioners de la intel·ligència artificial se'n penedeix i adverteix dels possibles perills». *El Nacional* [en línia] (1 maig 2023)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

- a) Hinton i les seves recerques de fa més de quaranta anys són la base dels sistemes actuals d'IA.
- b) ChatGPT no té res a veure amb la intel·ligència artificial (IA).
- c) Hinton encara treballa a Google.
- d) Hinton va vendre la seva empresa a OpenAI.
- e) Molts dels vídeos, fotos i textos fets amb IA són falsos.

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Model, símbol:*
 - b) *Decenni:*
 - c) *Perill, amenaça:*
 - d) *Independent, lliure, no controlada:*
 - e) *Ajornament:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «El britànic Geoffrey Hinton, nascut el 1947, és considerat “el padrí de la intel·ligència artificial” i encara avui **n**’és un referent»:
 - b) «El 2012, juntament amb els seus estudiants de la Universitat de Toronto, Hinton va construir una xarxa neuronal que podia analitzar milers de fotografies i aprendre a identificar objectes que **hi** apareixien»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, per què Hinton afirma en el text que «qualsevol persona ja no podrà saber què és veritat», en referir-se a la IA. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu SOLAMENT DUES de les quatre qüestions següents, relatives a les lectures d’aquest curs o a coneixements literaris en general.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quines dues lluites es plantegen en l’obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La Natàlia i en Quimet van tenir dues filles.	☐	☐
b) La Natàlia pregunta a en Quimet qui és la Maria.	☐	☐
c) En Quimet es compra una moto amb el que ha guanyat restaurant mobles.	☐	☐
d) La filla de la Natàlia i en Quimet es diu Natàlia.	☐	☐
e) Quan es proclama la República, en Quimet es passeja pels carrers amb una bandera.	☐	☐

1.5.3. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quines són les parts principals d'una carta. [1 punt]

1.5.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Una faula és un relat breu de ficció en què els protagonistes són animals o plantes que parlen.	☐	☐
b) Un text escrit en un registre formal no segueix la normativa.	☐	☐
c) El text teatral es divideix en actes, que poden estar subdividits en escenes.	☐	☐
d) El tòpic literari <i>homo viator</i> vol dir 'home viatger'.	☐	☐
e) Els textos lírics solen expressar emocions, sentiments i pensaments d'una manera objectiva.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescribiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en present per formes d'imperfet. Perquè faci sentit, caldrà canviar també els auxiliars. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«L'informàtic adverteix que els sistemes que desenvolupen OpenAI o Google “poden eclipsar la intel·ligència humana en alguns aspectes”. També mostra preocupació per la manera com s'ha “inundat” Internet de vídeos, fotos i textos falsos fets amb IA. [...] L'informàtic tem que la tecnologia suposi una amenaça per a la humanitat si es permet que generi i executi el seu propi codi informàtic.»

- 2.2. El títol del text que heu llegit és «Un dels pioners de la intel·ligència artificial se'n penedeix i adverteix dels possibles perills». Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què descrigueu quines amenaces o perills creieu que pot tenir l'aplicació de la IA. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Era una casa plantada ran del mar, amb moltes finestres amples i molts vidres: jo mateix vaig acompanyar la mà de l'arquitecte en traçar els plànols i li vaig dir que no hi planyés la rajola de València.

- ☐ complement agent
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.2. Google va comprar l'empresa que va crear amb els seus estudiants per quaranta-quatre milions de dòlars.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.3. Van idear-lo, amb l'ajut meu, tres jardineros d'anomenada i un artista que diu que era dels millors d'aquells temps.

- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. La qui tenia més ganes de guanyar-se la meua amistat era una senyora que, pobra dona, estava tocada de la mania de llegir i d'escriure: em penso que no podré parlar amb simpatia d'ella.

- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom
- ☐ complement agent

3.1.5. La casa sí que era notable, i ho era, sobretot, per les coses que van passar-m'hi.

- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☐ complement del nom
- ☐ complement predicatiu

- 3.2.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Recorda _____ la Maria no vindrà a la reunió. Darrerament, no sé _____ fa. Va, realment, a la seva. (*que / què*)
 - b)** No el podem esperar _____ estona més. De fet, ja és _____ tard perquè arribi a l'hora per a sopar. (*massa / gaire*)
 - c)** —_____ han trobat l'apartament que buscaven. —Si s'haguessin decidit per la platja _____ de la muntanya, hauria estat més senzill. (*en lloc / enlloc*)
 - d)** —No sé _____ és tan car! —El _____ d'aquest preu cal cercar-lo en l'encariment de la mà d'obra. (*perquè / per què*)
 - e)** —Es veu que no té _____ a fer. —Sí, sempre diu que s'avorreix perquè no té _____ de feina. (*gens / res*)
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]
- a)** Aquestes mongetes són crues. No s'han _____ (*coure*) prou.
 - b)** Tu no li _____ (*donar*) sempre la raó, perquè molt sovint s'equivoca.
 - c)** Ara _____ (*reconèixer*) l'error que he comès.
 - d)** Si cada dia li _____ (*escapçar*) una mica la tija, al final et quedaràs sense planta.
 - e)** Ara em demana que li _____ (*fer*) costat, però jo no em vull comprometre a res.
- 3.4.** Subratlleu en el text següent solament les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts]
- L'Agència Tributària aplicarà el mes de març un nou impost a les transaccions.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Demà hi haurà boires, boirines i un cel molt _____ (*tèrbol*).
 - b)** Malgrat els favors que li havien fet, en Joan mostrava una actitud plena de menyspreu, indiferència i _____ (*ingrat*).
 - c)** Després d'un espectacular incendi, l'edifici va quedar completament _____ (*carbó*).
 - d)** Abans la Maria era molt esquerpa; per sort, darrerament se li ha _____ (*dolç*) una mica el caràcter.
 - e)** Aquell succés tan lamentable el va _____ (*prestigi*) als ulls de tothom.

--	--

--	--

Etiqueta de l'estudiant

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura
Sèrie 5

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

L'euga arrossega penosament el carro, en part per l'edat, però sobretot per la insòlita calorada que feia aquells primers dies de juny de l'any 1882 a Cerdanya. Les dues dones que hi anaven bambolejaven amb el trontollar del pedregar. La més jove, una nena vestida graciosament amb una brusa de coll alt acabada amb un plec senzill i una faldilla acampanada de color crema que duia recollida entre les cames, s'agafava amb força a la barana. La gran, amb una austera vestimenta negra i una faldilla inflada per darrere, com havia estat de moda deu anys abans, s'aferrava a les regnes que governaven la brida de l'animal, tot i que l'equí anava fent la seva d'un costat a l'altre de la pista.

El camí de Sallagosa havia quedat força malmès per les nevades de l'hivern. A més, les pedres arrossegades per les pluges de la primavera havien anat a parar al mig de la calçada, i feien encara més incòmoda la marxa. Feia anys que la carretera pujava fins a Montlluís i moria al coll de Rigat. A partir d'allà la ruta era un camí de carro.

Semblava que a les autoritats de la Tercera República no els importava gaire aquell tros de França perdut al sud. Ni el mateix poder considerava els seus habitants gaire francesos. El subprefecte de Prada reconeixia en un document oficial que, per falta d'una barrera natural important, pels lligams directes entre famílies d'una i altra banda de la frontera i per l'animadversió general de la població vers les disposicions del govern, que consideraven perjudicials als seus interessos, encara molt vinculats al sud, els cerdans del nord no se sentien gens ni mica francesos.

I, per tal com estaven, els camins tampoc se'n devien sentir gaire.

Amb el balandrejar del carro, els bidons de llauna picaven els uns contra els altres. La noia era l'encarregada de vigilar que mantinguessin l'estabilitat. Entre una cosa i l'altra, la Rita i la seva filla, Emília, trigarien més de dues hores a arribar a casa, al poble de Ger. I estaven mortes de set i calor.

—Podríem aturar-nos a fer un beure a cals Roseraires. Tinc molta set —va proposar la filla, alçant la veu per damunt dels renills de l'euga i dels grinyols de l'eix i la caixa del carro.

Cals Roseraires era un hostel que hi havia al camí de França, als afores de Puigcerdà. Encara tenien una estona abans no **hi** arribessin, però a partir del trencall de Santa Llogaia el camí feia baixada i, a les envistes de Sant Martí d'Ix, l'animal anava més descansat. És clar que els quedava passar la duana, i hi esmerçarien una bona estona més en els tràmits.

Mare i filla havien anat a França a comprar uns quants bidons de petroli que a Espanya tant els costava de trobar, i ni els gendarmes ni els carrabiners no **els** ho posaven mai fàcil per poder passar la mercaderia. En temps del general Prim i d'en Salmerón semblava que les coses s'arreglarien, que hi hauria petroli suficient i que els duaners no cobrarien propines, a banda dels drets de pas.

Rafael VALLBONA. *La casa de la frontera*. Barcelona: Edicions 62, 2018, p. 41 i 42

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En el carro hi viatjaven una mare i la seva filla.	☐	☐
b) La narració s'esdevé a la fi del segle XIX.	☐	☐
c) La filla conduïa el carro.	☐	☐
d) La mare i la filla vivien a Puigcerdà.	☐	☐
e) El carro transportava bidons de benzina.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Desacostumada, extraordinària:*
 - b) *Sòbria, senzilla:*
 - c) *S'agafava fort:*
 - d) *Malvolença, enemistat:*
 - e) *Emprarien, invertirien:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «Cals Roseraires era un hostel que hi havia al camí de França, als afores de Puigcerdà. Encara tenien una estona abans no **hi** arribessin»:
 - b) «Mare i filla havien anat a França a comprar uns quants bidons de petroli que a Espanya tant els costava de trobar, i ni els gendarmes ni els carrabiners no **els** ho posaven mai fàcil per poder passar la mercaderia»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què es diu en la narració que «els cerdans del nord no se sentien gens ni mica francesos». [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu SOLAMENT DUES de les quatre qüestions següents, relatives a les lectures d'aquest curs o a coneixements literaris en general.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu, d'una manera general, quins canvis psicològics experimenta la Natàlia a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La Juliana està d'acord amb les idees de la societat tradicional en la qual viu.	☐	☐
b) Pere Amat s'oposa a la voluntat de mossèn Gregori.	☐	☐
c) La pluja és interpretada com un fet natural, propi de l'estació de l'any.	☐	☐
d) La Cecília admira en Vergés.	☐	☐
e) Al final de l'obra, els pares de la Cecília van a l'església i deixen la seva filla sola.	☐	☐

1.5.3. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu què volen dir les expressions *ser la poma de la discòrdia* i *ser una odissea*, que provenen de la mitologia grega. [1 punt]

1.5.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El conte és un exemple de text expositiu.	☐	☐
b) L'epítet és un adjectiu que aporta una informació significativa essencial.	☐	☐
c) <i>Terra baixa</i> , d'Àngel Guimerà, és un drama realista.	☐	☐
d) L'expressió <i>ubi sunt</i> és un tòpic literari.	☐	☐
e) Els textos expositius informen o expliquen fets sense expressar l'opinió personal.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Feia anys que la carretera pujava fins a Montlluís i moria al coll de Rigat. A partir d'allà la ruta era un camí de carro.

Semblava que a les autoritats de la Tercera República no els importava gaire aquell tros de França perdut al sud. Ni el mateix poder considerava els seus habitants gaire francesos. El subprefecte de Prada reconeixia en un document oficial que, per falta d'una barrera natural important, pels lligams directes entre famílies d'una i altra banda de la frontera i per l'animadversió general de la població vers les disposicions del govern, que consideraven perjudicials als seus interessos, encara molt vinculats al sud, els cerdans del nord no se sentien gens ni mica francesos.»

- 2.2. En el fragment que heu llegit s'explica que una mare amb la seva filla, a final del segle XIX, havien anat a França a comprar mercaderies que no podien aconseguir on vivien. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què continueu la narració explicant què devien trobar a cals Roseraires. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La robòtica s'ha obert pas com a principal aportació de les empreses catalanes a l'edició d'enguany del Mobile World Congress (MWC). Mentre que en anys anteriors els nous dispositius, el 5G o la realitat virtual acaparaven totes les mirades, aquest cop els robots han estat els protagonistes dels estands de les companyies nascudes a Catalunya que han exposat al congrés.

«La robòtica és el futur», assegura Irene Gómez, cofundadora de Keybotic, una empresa que es dedica a fer robots autònoms. Entre les novetats més destacades que es poden veure al MWC hi ha robots que fan inspeccions industrials, que acompanyen la gent gran en el dia a dia o que cuinen.

De fet, l'estand de la Generalitat, que acull un centenar d'empreses al pavelló 4, ofereix cada mitja hora durant gairebé tot el dia demostracions de la manera com els robots poden millorar la vida domèstica, i són molts els congressistes que s'hi aturen a fer un cop d'ull i ho graven amb un telèfon mòbil.

La *start-up* Keybotic, fundada el 2020 a Barcelona per Irene Gómez i Hilario Torné, va guanyar un dels premis de robòtica més importants del món, que atorga l'agència americana Darpa, i enguany és el primer cop que participa en el MWC.

Al congrés, Keybotic hi exposa el seu gos robot autònom, que fa inspeccions industrials. «El que fa és detectar fugues de gas o de vapor, entre altres, i envia una alerta a un centre de control quan és necessari», explica la cofundadora de la *start-up*, que detalla que l'aparell opera amb una tecnologia avançada basada en la fusió i interpretació de dades a través de sensors i càmeres integrades. Gómez remarca que el gos robot és capaç d'actuar en entorns perillosos i complexos sense necessitat d'interaccionar amb persones. Així doncs, una de les particularitats és que treballa d'una manera autònoma, a diferència de la majoria dels que hi ha al mercat, que són teledirigits. Actualment l'empresa fa proves del robot amb diversos clients i espera poder començar a comercialitzar-lo a l'estiu.

Una altra de les novetats que es pot veure al MWC és el robot NHOA (sigla en anglès de Never Home Alone), del centre tecnològic Eurecat. «Utilitzem la robòtica i els robots assistencials per acompanyar les persones grans que viuen soles a casa», explica el director de Tecnologies de la Salut d'Eurecat, Felip Miralles. En aquesta línia, apunta que l'aparell, a banda de fer companyia als ancians —és capaç d'interaccionar-hi—, també promou hàbits saludables i ajuda en tasques de rehabilitació física i cognitiva, tot proposant jocs de memòria o exercicis físics. El robot està fet a través d'un consorci que reuneix des d'empreses de robòtica, com la catalana PAL Robotics, especialitzada en robots humanoides, fins a la Fundació Sant Joan de Déu o la Universitat Oberta de Catalunya, entre altres.

L'empresa lleidatana d'electrodomèstics Taurus ha presentat el robot de cuina Mycook Next. L'aparell destaca perquè incorpora una pantalla tàctil de deu polzades i wifi, de manera que permet la interacció amb una comunitat d'usuaris, els quals poden pujar receptes i interaccionar entre ells, i també es pot controlar a través de l'assistent de veu Alexa.

Adaptació feta a partir del text «La robòtica s'obre pas com a principal aportació catalana al Mobile World Congress». *Espai.Mèdia* [en línia] (28 febrer 2023)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Hi ha moltes empreses catalanes que participen en el Mobile World Congress.	☐	☐
b) El gos robot que presenta Keybotic és teledirigit.	☐	☐
c) Els robots encara no poden interaccionar amb els humans.	☐	☐
d) El gos robot es troba en fase de proves.	☐	☐
e) Alguns robots es poden controlar amb l'assistent de veu Alexa.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Atreien, captaven:*
 - b) *Expositors, instal·lacions:*
 - c) *Revisions, verificacions:*
 - d) *Casolana, familiar:*
 - e) *Descobrir, trobar:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «Actualment l'empresa fa proves del robot amb diversos clients i espera poder començar a comercialitzar-**lo** a l'estiu»:
 - b) «En aquesta línia, apunta que l'aparell, a banda de fer companyia als ancians —és capaç d'interaccionar-**hi**—, també promou hàbits saludables i ajuda en tasques de rehabilitació física i cognitiva, tot proposant jocs de memòria o exercicis físics»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, per què la cofundadora de Keybotic afirma que «la robòtica és el futur». [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu SOLAMENT DUES de les quatre qüestions següents, relatives a les lectures d'aquest curs o a coneixements literaris en general.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és Pere Amat a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Quan arregla el pis on anirà a viure amb en Quimet, la Natàlia no rep ajut de ningú.	☐	☐
b) A en Quimet, la cama li fa mal de dia i de nit.	☐	☐
c) El primer colom que arriba a casa de la Natàlia i en Quimet ho fa per casualitat i amb una ala ferida.	☐	☐
d) Quan la Natàlia és a la feina, els coloms volen per dins el pis.	☐	☐
e) En quedar viuda, la Natàlia torna a demanar feina a la casa dels senyors on havia treballat.	☐	☐

1.5.3. En un màxim de cinquanta mots, esmenteu un tòpic literari i expliqueu-lo. [1 punt]

1.5.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La interrogació retòrica consisteix en una pregunta que no espera cap resposta de ningú.	☐	☐
b) Una ressenya d'un llibre és un text narratiu.	☐	☐
c) Els versos de set síl·labes s'anomenen <i>heptasíl·labs</i> .	☐	☐
d) La crítica literària és un gènere literari en què els autors narren històries fictícies per entretenir el lector.	☐	☐
e) Els textos persuasius tenen com a objectiu principal informar el lector sobre un tema específic.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent canviant els temps verbals en present per formes d'imperfet. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Al congrés, Keybotic hi exposa el seu gos robot autònom, que fa inspeccions industrials. La cofundadora de la *start-up* detalla que l'aparell opera amb una tecnologia avançada basada en la fusió i interpretació de dades a través de sensors i càmeres integrades. Gómez remarca que el gos robot és capaç d'actuar en entorns perillosos i complexos sense necessitat d'interaccionar amb persones. Així doncs, una de les particularitats és que treballa d'una manera autònoma, a diferència de la majoria dels que hi ha al mercat, que són teledirigits.»

- 2.2.** En el text que heu llegit es descriuen les activitats que poden desenvolupar tres robots diferents. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu els avantatges de la robòtica i quines altres aplicacions podria tenir. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Semblava que a les autoritats de la Tercera República no els importava gaire aquell tros de França perdut al sud.

- ☐ complement agent
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ atribut
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.2. Mentre que en anys anteriors els nous dispositius, el 5G o la realitat virtual acaparaven totes les mirades, aquest cop els robots han estat els protagonistes dels estands de les companyies nascudes a Catalunya que han exposat al congrés.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.3. Al congrés, Keybotic hi exposa el seu gos robot autònom, que fa inspeccions industrials.

- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. Amb el balandrejar del carro, els bidons de llauna picaven els uns contra els altres. La noia era l'encarregada de vigilar que mantinguessin l'estabilitat.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.5. El subprefecte de Prada reconeixia en un document oficial que els cerdans del nord no se sentien gens ni mica francesos.

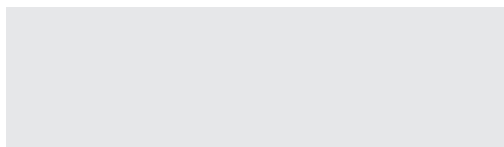
- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☐ complement del nom
- ☐ complement predicatiu

- 3.2.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** _____ vols gastar gaires diners, no vinguis amb avió, _____ amb tren. (*sinó/ si no*)
 - b)** No siguis _____ exigent! No tinc _____ de temps per perdre. (*tan / tant*)
 - c)** Avui beurem aigua _____ de vi. No n'he sabut trobar les ampolles _____. (*enlloc / en lloc*)
 - d)** —No menja _____! —Sí, des que va perdre la feina no tasta _____ del que li posen a taula. (*gens / res*)
 - e)** —Encara no sé _____ hem vingut. —Quan vingui el vostre cap us explicarà el _____ de la reunió. (*perquè / per què*)
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]
- a)** He volgut posar tota la roba a la maleta, però no m'hi ha _____. (*cabre*).
 - b)** Nois! No _____ (*seure*) a terra que us embrutareu.
 - c)** Si fos per mi, encara _____ (*treure*) més cotxes de Barcelona.
 - d)** Aquesta cafetera nova ha _____ (*moldre*) el cafè en un moment.
 - e)** Què passaria si es _____ (*fondre*) tot el gel del planeta?
- 3.4.** Subratlleu en el text següent solament les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sonor [z]. [0,5 punts]
- La resclosa és una obra hidràulica que es fa servir per a pujar i baixar vaixells entre extensions d'aigua de diferents nivells fluvials.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Per a enviar el paquet van fer servir un _____ (*embalar*) molt sofisticat.
 - b)** El músic va interpretar un _____ (*arranjar*) d'una famosa peça de violí.
 - c)** Aquell home va ser condemnat per _____ (*evadir*) de divises.
 - d)** Tenia tant mal de cap que els polsos em _____ (*martell*).
 - e)** Semblava molt més vell amb aquests cabells tan curts i amb la barba _____ (*blanc*).

--	--

--	--

Etiqueta de l'estudiant

Institut
d'Estudis
Catalans